

חביעות. (סעיף 7). אין עודף קרקע בארץ בטובן המקובל (9)
Surplus land יש רק אלה שיש להכניס בהם עיבוד יותר אינסנסיבי
(10). באדמה הממשלה בתנאים הקיימים אין מקום לקולוניזציה
או Settlement 22 (15) מלבד בבית שאן והחולה (15)
ליהודים יש ריזרבה של 40.000 בלתי מיושבים (16).
התנאים לרכישת אדמה ליישוב מנושלים: (1) ראוייה לעבוד,
(2) בעלות ברורה, (3) מחיר מתאים, (4) בקרוב מי שתיה
(5) נוחה למתישבים החדשים. Congenial (6) פנויה מאריסים, (7) חוסר
חוזה קניה ליהודים.

עד עכשיו מצא רק שטח של 15.000 שיש בהם (17) כל
התנאים הנ"ל (25) במשך 18 החדשים הקרובים אפשר יהיה לישוב
רק 200 - 1 מנושלים. ישוב משפחה ערבית יעלה 800 לא"י.
(36) (27). בשביל יהודים בא בחשבון עמק החור, בית שאן,
חולה, עמק הירדן (באר שבע - אם יתגלו מים (44).

כ"ז חמוז
31 ביולי
יום א'

יט"א פרסמה קטעים מנאומו של ארל. - דווקא דברים
שבצנעה: על השייכים שבעבר הירדן, על הנציב. יט"א מצטרפת
ששמעה זאת מבית הכסא הסמוך....

- הוויכוח נמשך - פותח שמוֹרֶק. שמח על שארל. דיבר
על שותפות אינטרסים בינינו ובין אנגליה, אבל דורש תכנית-עבודה

10000
./.

פוליטית. קובל על יחס השמאל ליזמה הפרטית. נחוצה עזרת ההון
הלאומי ליזמה זו.

גולדבלום - הסכנה של דו"ח פרנסש גדולה (נכון) זוהי
התעודה הכי אנטי-ציונית שהופיעה עד עכשיו). עלינו לסמוך
בעיקר על כוחותינו. מספר על ישיבה עם הנציב לפני לכתו לארץ.
הנ-ב שאל כמה יהודים חזרו לארץ בימי עזרא ונחמיה; אולם
הכל תלוי בכוח התנועה.

(ארלזרוב מודיע שב"כ יט"א אמר לו, שאת הידיעות על
נאום ארלזרוב קבל מחברי הוה"פ הציוני).

מוסינזון - יותר מדי אופטימיות בדוחי"ם נגד נוסח
הפריסטיוח, אבל בעד נוסח הקונגרס, שהיהודים לא ישלטו על
הערבים וכן גם להיפך. נגד חיפוש מנדטור חדש. מתאונן על
חוסר קונסקט בין האקסקוסיבה בארץ ובין הישוב, על "הראיונות"
השונים שחברי ההנהלה נתנו.

נגד "העולם" שעורכו כתב על קנמונים. מבקר דבר
סוקולוב למקצ. על קונגרס ציוני בירושלים.

רופין - עוד ב-1930 עבדנו תכנית קרקעות שאושרה ע"י
ועדה של ב"כ פיק"א, אכרים ופועלים - והיא הושבת 55.000
משפחות יהודים על החקלאות. עכשיו יש לנו רק החלק השביעי
מזה. בארגנטינה יש רק 4000 אחרי 40 שנות פעולת יק"א.
פרנסש שאלני מה לעשות בלי ההלוואה של 2½ מיליון, עניתי -
אל תעשה כלום. דרכנו היא לקנות חלק מאדמת הפלחים בעמק -
וע"י כך לא ננסל אלא נעזור לו לפתח את משקו. איני יכול

לדבר עכשיו על קניות גדולות - כי אין לנו אמצעים. עוד אין
אנו יודעים מה לעשות בהרים, אבל בעמקים יש די אדמה להתישבות
גדולה. בעסק החוף יש הרבה ארגונים וקבוצים שהתחילו לעבוד
באמצעים זעומים משלהם - ובעזרה לא רבה נוכל לקדם התישבות זו.
דרושים אמצעים גם לעזור למעמד הבינוני שאין לו די אמצעים.
גרוסמן מדבר על רפורמה אגררית. במלים אלה מבינים בכל מקום
חלוקת אדמת הבעלים הגדולים למעוסי אדמה. תכנית זו מסוכנת
לנו. מעוסי האדמה שלנו אינם עדיין בארץ.

דו"ח פרנסה הוא ממדרגה שלישית ביחס לדו"ח של
סימפסון. אינו קובע עמדה. מוכיח שאין לעשות כלום אלא
לאחר כמה שנים. יש להלחם נגד דו"ח פרנסה - רק בתכנית מעשית
חיובית. (גרוסמן - יש לנו תכנית אחרת. סוסקין - היא נחפרסמה
אני כתבתי - ואתה רופין לא קראתה). רופין - לא רק קראתי
אלא גם בקרתי. - השאלה היא - מה אתם רוצים - אם לכבס לבנים
ולהוכיח אם סוקולוב או ויצמן טובים, או לעשות דבר מה.
ארל. דבר יותר מדי על פרטים ועל הנציב. משורר אנגלי יצר טפוס
יהודי - ש"לוק. משחקים רבים עשו ממנו הספוס הכי יפה
במחזה - הוא דורש את זכותו, אבל הגויים הפכו זכות זו -
ובפירושם עשו את ההיפך. יש במנדט ובכל חוזה אנגלי יש כל מיני
תנאים, שיש לפרשם בכל דרך. מלבד לגליות יש כוחות ריאליים.
יש ערבים, ועלינו לעשות הכל להוכיח גם לחבר הלאומים שעבודתנו
צודקת.

טרסקובר - השלום והשלום השוררים בישיבה אינם מתאימים
למצב האמתי השורר בתנועה. אם היום יש לנו נימוק נגד כל

ההתנפלויות - הישוב בארץ - הרי זה הודות לפעולת רופין.
אין להתעלם משאלת הערבים.

יערי - אני ב"כ נוער, כל התנועה הציונית היא תנועת
נוער, אבל ביטויה ניתן ע"י גיל יותר זקן. מוצא כולנו שזה -
מהמעמד הבינוני המחרושש. הריאקציה ותנועת העבודה נלחמות על
נפש מעמד זה. אין אנו רואים בהסת' הציונית מדינה בדרך,
אלא קואופרציה של מפלגות. רק בארץ נולדים מעמדות, בגולה
יש המון מחרושש.

אנגליה אינה מעוניינת בציונות, אבל אנו רוצים במנדט
הבריטי. אבל ניגוד בין שאיפתנו הסופית ובין שאיפות אנגליה.
במידה שיגדל הישוב יבעט באנגליה. ז'בוטינסקי היה פטריוט
אנגלי ודבר בהתלהבות על רוחה וישרה. אבל הניגודים הולכים
ומתבלטים. פתרון שאלת היהודים לא יבוא על ידי אנגליה, ורק
צרת היהודים היא האימפולס הציוני. כשתפרוץ מלחמה אין אנו
בטוחים שלא נופקר ע"י אנגליה, ועלינו ליצור בני ברית יותר
נצחיים. התנועה הלאומית הפולנית הייתה יותר חזקה מהצריזם,
ועלינו לדאוג להשגת בני ברית בקרב הערבים. אין אנו דורשים
זאת מההסת' הציונית. אין אנו יכולים לנהל פוליטיקה כפולה,
אבל אנו דורשים זאת מתנועת הפועלים בארץ. התנועה הלאומית
הנוכחית היא סוכנות אנגלית. המופתי הוא פקיד אנגלי ולכן אינו
נגד מועצה מחוקקת. אני מדבר מחוץ גישה מרכזיסטית. פוליטיקה
זוהי כלכלה מגובשת. השתוף יבוא על יסוד סוציאלי וכלכלי עם
ההמונים הערבים. הסתירה הסרגית שיש בציונות היא זו שהביע
גרוסמן, שכל כוח ערבי יהיה נגדנו. אנו יכולים להתגבר על

סתירה. אין ניגוד בין אינטרסים שלנו ואינטרסים ערבים. אפשרות
סינסיזה, וחנוצת הפועלים יכולה לברוא הסכמה. אם לא היום -
תגיע הציונות הפרוגרסיבית להכרה זו בעוד זמן. אנחנו לא
נהיה מבודדים במזרח, שחרור עמי המזרח מתהווה באינטרס שלנו.

התגברות הריאקציה היא התגברות האנטישמיות כאשר אמר
בלומנפלד. אנחנו מחפשים הכתובת. כל מה שמביא לידי סוציאליזם -
זוהי הכתובת שלנו.

כל דברי הרויז. והמזרחי על הקומוניזם המסותר של
הסה"צ הוא שקר וכזב. הדרך היא לא קומוניסטיקה של סוציאליזם.
אנחנו גורם גדול. יש לנו 50,000 נערים. ההסתה נגדנו מזיקה,
יוצרת קרע. הסוציאליזם שלנו דומה בגרמניה.

ברנססיין (הולנד) - מדבריו ברור שהוא מאמין בחכמתו
ובעליונותה, שרק הסמסום של האחרים אינו מכיר בהן.

ליכטהיים - מציין בשביעת רצון את החריצות והכשרון
של ארל. לקבוע יחסים טובים עם הנציב. הוא מכיר גם בקשיים
הקיימים אבל נדמה לו שבלונדון עמדו בשיחות על הרבה פרטים,
מבלי לנגוע במקרים. הלוא בממשלה נמצאים אלה שחתמו על
המכתב לסימס נגד הספר הלבן. כשבא ענין חזרת דבר ברודצקי
בטורד המושבות גם על כמה ענינים אחרים, מבלי להתרכז רק בסעיף
זה. תכנית העבודה להבא חלופה במטרה שיש לנו, מדינת יהודים
או ברית שלום. בנוסחה הפריסטית אין תוכן בלי
לא תעסו פוליטיקה. השאלה היא אם ההנהלה חושבת בדרך ברית שלום

של וויצמן או בדרך מדינת יהודים.

הפוליטיקה הערבית שהחל בה ארלזרוב היא אולי טובה,
הוא שמח שהחלו באילו פעולות. אנו היינו הראשונים שהכרנו
בשאלה הערבית, ואף פעם לא רצינו להדוף את העם הערבי.
הרביזיוניזם - אני מודיע זאת רשמית - אינו דורש ביטול
המנדטור האנגלי. (שאלתי מי מדבר בשם הרויז. פריס או לונדון) -
אני מדבר.

בישיבה זו נוכל לבוא לידי הסכם בהרבה שאלות.
יש החקרבות רבה. בשאלת פרנסה, גם בשאלת משטר קולוניזטורי -
שאתם קוראים לו תכנית עבודה.

אחד או שנים מסיעת הרויז. מחאו כף בגמר דבריו.

שאלתי את וויינשטיין לאחר הישיבה אם הוא מסכים
לעמדת ליכסהיים, והחשובה הייתה שלילית.

מקורות אחרים שמעתי שרוב חברי הסיעה מתמרמרים על
נאום זה, אבל בינתיים עשה ליכסהיים שרות חשוב לרויז. -
הציונים הכלליים יראו שסוף סוף הם אול-רייס, וענין קלה
יסובסש בישיבה זו.

- אחרי הצהרים ישיבת הסיעה. שפרינצק הציע תוכנית
ברקסון על ארגון הסוכנות באמריקא - ארגון ליגא של ידידי א"י.
ורבורג מתנגד, כי הדימוקרסיה החריבה את הציונות, ואין
הסוכנות צריכה להיות דימוקרסית. דושקין שחשבו להעמידו
בראש הפעולה מסרב. הציעו את ניומן לפעולה זאת - אבל ניומן
מתנגד לה.

צוקרמן שולל את כל הרעיון הזה. לא ימצאו 100.000 חברים לידידי א"י. מי שימצא יוכל להכנס גם להסת' הציונית. הסוכנות צריכה להיות קונגרס יהודי עולמי. לע"ע יש לצרף לסוכנות הסתדרויות וארגונים יהודים, אם דבר זה לא יעלה - הסוכנות המורחבת בטלה.

טרסקובר מסכים לצוקרמן גם ביחס לארצות אחרות. מדוע לא נמשוך ההמונים להסת' הציונית ודווקא לסוכנות? יש להלחם על הגשמת רעיון הסריטוריאלי פרבנדיים.

רייס - מעניין הסוכנות יצא אמס, יש רק הנהלה של פיפטי פיפטי, והדבר לא יתכן. גם רייס וקפלנסקי חושבים כצוקרמן וטרסקובר. אם ללכת להמונים - עלינו לקרוא אותם לציונות. קפלנסקי עומד ביחוד על הצורך להעמיק שרשים בחינוך הציוני של העם ולא למשוך אנשים בקשר של חובבים ופילנטרופים. ענין הסוכנות נכשל. אם הסוכנות יכולה לתת לנו קהלות וארגונים - טוב, אבל אין לקיים יותר פיקציות.

אליהו תומך בדברי קפלנסקי. הסוכנות לא היתה אצלנו סיסמא למשוך המונים שיש למשכם לציונות.

הלמן - הציונות היא אידיאולוגיה, ואנו רוצים למשוך כוחות למפעל הארצישראלי עוד בטרם אלה התבסלו במובן האידיאולוגי. הציונים פועלים בכל שאלות הגולה, (רואים אותם כמפלגה. הסוכנות צריכה להיות ארגון רק למען א"י. הדואליזם בארגון הסוכנות רע. נחוץ לנו ארגון אחד, וההסת' הציונית צריכה להתמזג בסוכנות.

הציונות תשאר בחור מפלגה.

א. קצנלסון - יש כאן שלושה קומפלכסים: סוכנות, הסתדרות ציונית, חנוכתנו אנו. בענין הסוכנות הלכנו אחרי ווייצמן. חייבנו רעיון ההרחבה, אבל בצורה הלכנו אחרי ווייצמן, כי לא רצינו להפקיר אותו ורצינו לתת לו שנס של נסיון. מבחינה פוליטית חיצונית הרווחנו מהסוכנות, דווקא לאחר המאורעות. פירוק הסוכנות עכשיו יהיה כשלון פוליטי. עלינו להסתמס במסגרת שנוצרה למען הרחיבה, לאחר שקבוצת מרשל המערכת אינה עוד. איך נוכל יחד עם מזרחי וריוז. ומעמד בינוני להקים ולבנות הסתדרות ציונית? בבנין הסוכנות לא נלך אחורנית אלא קדימה. ניצור קונגרס יהודי. בסיסמא של סוכנות אי אפשר למשוך אנשים. הסיסמא החיה היא קונגרס. הוה"פ הציוני צריך לבחור ועדה שתברר שאלת קריאת קונגרס עולמי של הסוכנות.

שקולניץ אינו מאמין בקהלוח, יש לארגן יהודים בשביל א"י.

שפרינצק - אין הסתדרות ציונית. החקיקה למעלה משלשים שנה, ואינה יכולה להתקיים יותר. עבר זמנה. כל מפלגה בציונות רוצה להיות ההסת' הציונית. לא נוסף בכל עשר השנים אף ציוני חדש אחד, אבל יש רבים שהיו עוזרים לעבודה בארץ. יש לברוא הסתדרות חדשה, שאין בה כל הוכוח הציוני הישן. חבת ציון עברה, עכשיו גם ההסת' הציונית נתשנה. ברעיון הסוכנות שלנו הנחנו לכתחילה רעיון קונגרס יהודי עולמי למען א"י. איני מאמין בהחייאת ההסת' הציונית. אם אין לנו דרך

201005

חדשה להרחיב המסגרת - נעייך בשאלת ההסת' הציונית.

בשמונה בערב מתחדשת הישיבה של הוה"פ. לוטרבך מודיע שבאו לישיבה 4 וויריליסטים, 10 כלליים (במקום 17), 13 פועלים, 10 רויז, 7 מזרחי, 2 דיקלים, 2 ועד לאומי.

טאמריקא בא ליפסקי.

נ. גולדמן - יש קונסולידציה בהסת' הציונית. ביחס

לאנגליה יש קונסוליד. של אי שביעת רצון, מבלי היסטריה. יש הסבת המצב הפוליטי. הרויז. הכחישו שהם בעד נון קואופרשון (גרוסמן צועק - לעולם לא הכחשנו). איש לא רוצה בשנוי המנדטור. שואל אם מתכווננים למו"מ חדש עם הממשלה. במו"מ הראשון היה צורך לדון על נוסחאות, אולם עכשיו יש לדון על עניינים מעשיים. ביחס להבנה עם ערבים לא היה בציונות אף אחד מתנגד לכך, אבל יש רק שאלת מתי. לפני 3 שנים לא היה מקום לכו"מ, אלא לכצור העמדות עכשיו הגיע הזמן, מכיון שהתבצרנו. מה שאמר ארלזרוב ביחס לפעולתנו הערבית אושר על ידי כלנו פה (מהסיעה הרויז: וואס, וואס?) אבל אין זאת עדיין הבנה עם העם הערבי. לכך אין עוד פרוברטה כללית. לע"ע יש להמשיך מה שעושה ארל. אבל הפתרון הכללי דורש בירור פנימי בהסת', כי רק מתוך פרוצס איטי תתגבש הדעה הציונית.

מוצקין - השתתפתי בועדת המו"מ עם הממשלה ואיני מסכים

לדעת ארלזרוב. דרשנו גם דברים מעשיים. זה 6 חדשים אנו

חולקים על דו"ח פרנסש, ולדעתי לא עשתה ההנהלה הפוליטית בלונדון כל מה שהיתה צריכה לעשות. דרשתי כמה פעמים ישיבת הוה"פ הציוני - וסרבו. הייתי נכון לעזור בכל כוחי (נשיאות ההסת' הציונית כנראה מושכת גם אותו) דרשתי ישיבת הועדה הפוליטית - ולא נענית. שבתי מאושר מא"י. עקבתי פעולת ארל. וראיתי עבודה שיטתית, הנעשית בכשרון. היחסים הוטבו עם הממשלה. אין לנו יסוד לתקוף את ווקופ.

אבל איני מרוצה מהפעולה הבינלאומית של ההנהלה. הייתי הראשון שדרשתי מההנהלה בשנת 1922 פעולה בחבר הלאומים. הוסיבו יעקבסון אבל זה לא מספיק.

- סוקולוב עונה הראשון: לא אמרתי לנשיא הממשלה שאנו מוותרים על קונגרס בירושלים, אלא התאוננתי על הקונגרס הטוסליסי. גם הסענה שאין לנו פעולה בין לאומית לא נכונה. איני מבחין בין אקסקוסיבה זו והקודמת. אין הנהלה זו מחסן של נוביסטים. איני עושה דבר מפני שכך עשה הלל או מפני שכך לא עשה הלל. אני הבאתי כמה הצהרות מארצות פולין, רומניה, ליטא, אפריקא הדרומית - אולי אינן חשובות כהצהרת בלפור. יעקבסון עושה העבודה בשקידה. נשאלה שאלת' קיום המנדט ודברו על חלופו. לא יתכן שאיזו ממשלה חדרוש למסור מנדט אנגלי לה. אבל יתכן שמי שהוא ידרוש ביטול המנדט לגמרי, על יסוד התבגרות העם באר"י ועלינו להסביר לממשלות שהבית הלאומי הוא בסכנה. אבל בפעולה הבין לאומית יש להזהר ממשחק כפול ומהולדת חשד אצל אנגליה. אני מאמין שהמנדט יתקיים הרבה זמן.

לפני נסיעתי לאמריקא טלפן לי אחד מידידינו האנגלים

שצרפת עומדת להמליך את עבס חילמי פשה על סוריה. נבהלתי.

נפגשתי עם סיר ג'ון סיימון ושאלתי בנמוס אם המנדט האנגלי

יתקיים, כי יש שמועות שונות. עשה קצת זועף ואמר שאין יסוד

לכן. הרגשתי שעשיתי משה. אני בטוח שאין לחשוב על ביטול

המנדט. האנגלים הם אמפירים וכו'.

בשאלה הערבית הנקודה העיקרית היא כיצד להחיעץ עם

הערבים. אנחנו מוכנים לשלחן עגול, חשוב לדבר עם שייך זה

ואחר, טוב שהפועלים יעבדו עם הפועלים הערבים. אבל העיקר

הוא אם אנו נכונים לשבת לדון עם הערבים על כל השאלה.

ידיד הודי, מושלימי, יעץ שאנחנו נוותר על המנדט והצהרת בלפור.

אנחנו נתן לכם הצהרת בלפור. אנחנו דנו והחלטנו - לא. לא

נחכוך על קפריס הערבי. אם הערבים יסכימו לעיקר נדון אתה

על פריס. על העיקר לא נוכל לוותר. בענין המועצה המחוקקת

כצבנו יותר קשה. על הבית הלאומי קל להגין. אני מתנגד

למועצה המחוקקת. בכל הארצות מבטלים הפרלמנטים. לגרינבו

הסוען שאי אפשר להגיד לממשלה אל תהערכי - אני אוטר, שאין

אנגליה צריכה לעשות חוק קרקע, אין באנגליה חוק כזה. גם

באנגליה יש דיספלסד ערבס. (כמה ילדות ובטלנות יש באיש זה

שהוא גם פיקח לעתיד!)

אין לבוא לממשלה בענין דו"ח פרנסט בדרך של גרוסמן -

כי יאמרו לנו "פראי אדם". כוחנו הוא הכוח המוסרי. דרכנו

דרך הנשר בשמים (??) (זלמן אומר: זהו דרך העלם בעלמה).

פרנסט טעה באלף מנושלים. וקשה לנו לוותר על תענוג הוויכוח.

תשובתנו צריכה להיות כללית, על יסוד המנדט, כי על יסוד המציאות
אנו חלשים. כל תכנית פיתוח לא טובה בשבילנו. יש דבר אחד
המפתח אותי - כסף. דבר שני - סנוביזם פוליטי. מו"מ עם הממשלה.
יש אנשים שנשיא המונטריום מונח בכיסו.

לא נקבל מאחרים כסף ולא נהיה אסירי תודה לאחרים,
לא הממשלה צריכה לעשות ישוב, היא צריכה להגן, את הישוב אנחנו
נעשה. אין להניח שפקידים אנגלים יהיו ציון. לא נכון
שכל האנגלים הם נגדנו. הדבר שלנו הוא קשה, ולא האנגלים יעשו
אוחו. טוב שאין כסף לאנגלים ולא יעשו פיתוח. נתנהג בנימוס
אבל נפטר מכל הדבר.

תכנית הפיתוח שלנו היא קרן יסוד וקה"ק. הפרוגרמה
שלי היא לזווג דברי ב.ג. עם דברי רופין. נגייס הפועלים
והנוער וגם נצרף המעמד הבינוני. אין קנאה בסעודה. נמצא
לחמש שנים יותר משני מיליונים וחצי. זוהי שיטתי המדינית.

גרוסמן שואל את סוקולוב אם הסכים להחלטה ודי חזרית.
ההתשובה הייתה - כן.

ברודצקי (אנגליה - ?) עבר ליודית.

ארלזרוב - השנה נכנסו מאמריקא רק 60.000 לירה.
לחלוצים שבאו עם הם לא יכלנו לתת סדרן. על התישבות
חדשה אי אפשר לדבר וגם ביסוס המשקים לא התקדם. בתוך כל זה
נראה הוויכוח הפוליטי כאילו בתוך חלל ריק. יש לציין למסמך

הדבורים על קורס חדש - את העזרה המתמדת של ויצמן גם בעזרה הפוליטית וגם באספת הקרנות. היו שני נאומי אופוזיציה - של הרב ברלין ושל גרוסמן - אח ליכטהיים קשה להכניס לסוג זה - כזהירים מסכור על ווקופ. איני נשען על איש בודד. אבל ווקופ אמר לי שהוא רוצה במשך חמש השנים להכניס 40,000 צעירים, ואם זה יעלה בידי - עניינכם בסדר.

עומד על מצב הבטחון והשנויים שנעשו: חילוף שני קצינים ערבים בחיפה, חילוף ראש ה-C.I.D. ועוד. החלונה של גרוסמן שאלפים סרטיפיקטים הם מעטים - הייתה חלה גם על מספר ארבעת אלפים אילו היינו מקבלים אותם. יש לזכור את מאמרי הבוטנאי של חוסר מקום עבודה במושבה. מחלקת ההגירה הממשלתית התנגדה גם למספר זה. בניגוד להחלטת משרד המושבות שקרובים מגיל ידוע יוקפו על חשבון השידול הסכים הנציב לחת מספר קרובים מחוץ לשידול. זה חשוב לעתיד.